AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 22.3.2007
COM(2007) 128 végleges

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

A fenntartható vízgazdálkodás irányában az Európai Unióban

- A 2000/60/EK víz-keretirányelv végrehajtásának első szakasza

[SEC(2007) 362]
[SEC(2007) 363]

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE
AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

A fenntartható vízgazdálkodás irányában az Európai Unióban

BEVEZETÉS

„A víz nem szokásos kereskedelmi termék, hanem örökség, amit annak megfelelően kell óvni, védeni és kezelni."[1]

A víz nélkülözhetetlen az ember életben maradásához és fejlődéséhez. Az emberi élet szempontjából alapvető, és számos ipari tevékenységhez és eljáráshoz szükséges. A vadonban elegendő mennyiségű megfelelő minőségű víz elérhetőségére van szükség a vadállomány, a növényzet és az egyedülálló ökoszisztémák fenntartásához.

Túlságosan nagy mennyiségben a víz életeket olthat ki és súlyos károkat okozhat áradásával, amint az az Európai Unióban csaknem minden évben előfordul. A túlságosan kevés víz ugyanolyan pusztító hatású, például az egyre gyakrabban előforduló aszályok esetében. Az éghajlatváltozás hatásaira vonatkozó előrejelzések szerint az említett események várhatóan mind egyre gyakoribbá és szélsőségesebbé válnak.

Az Európai Unió modern, holisztikus és nagyratörő vízgazdálkodási politikájának alapjait lefektető, 2000-ben elfogadott **víz-keretirányelv**[2] célja az említett szempontok fenntartható egyensúlyának kialakítása.

Ez a közlemény összefoglalja a víz-keretirányelv végrehajtásának előrehaladásáról szóló első jelentést (a 18. cikk (3) bekezdésének kívánalmai szerint)[3]. Ajánlásokat tesz a következő fontos mérföldkőre, a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekre vonatkozóan is. Ezek a 2009. decemberére elkészítendő tervek intézkedési programjaikkal – amelyeknek 2012-ig működőképessé kell válniuk – további valódi javulást eredményeznek majd az egész vízrendszer terén, és 2015-re megvalósítják az irányelv környezetvédelmi célkitűzéseit.

1. AZ EU VÍZPOLITIKÁJA – RÖVID ÁTTEKINTÉS

A víz-keretirányelv meghatározza az elegendő mennyiségű, megfelelő minőségű víz Európa-szerte történő biztosításának jogi keretét. Kulcsfontosságú célkitűzései a következők:

- a vízvédelem kiterjesztése minden vízterületre: szárazföldi és partmenti felszíni vizek és felszín alatti vizek;
- minden vízterület jó állapotúvá tétele 2015-ig;

---

1 A víz-keretirányelv (1) preambulumbekezdése

2 A vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2000/60/EK európai parlamenti és a tanácsi irányelv (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.).

3 Részletesebb elemzést tettek közzé a Bizottság szolgálatainak munkadokumentumában (SEC(2007) 362).

- a vízgazdálkodás vízgyűjtőkre alapozása;
- a kibocsátási határértékek párosítása a környezetminőségi szabványokkal;
- annak biztosítása, hogy a vízárak megfelelő ösztönzést jelentsenek a vízhasználók számára a vízkészletetek hatékony felhasználásához;
- a polgárok fokozottabb bevonása;
- a jogszabályok korszerűsítése.

Az irányelv két olyan területet is azonosított, ahol specifikusabb jogszabályokra van szükség: felszín alatti vizek (17. cikk) és elsőbbségi anyagok[4] (16. cikk). Az új felszín alatti vizekről szóló irányelvet[5] az Európai Parlament és a Tanács csak nemrégiben fogadta el, míg az elsőbbségi anyagokra vonatkozó irányelvjavaslat[6] még mindig tárgyalás alatt áll.

Két további, a közelmúltban készült jogalkotási javaslat szélesíti az EU vízpolitikájának körét, és kiegészíti átfogó irányítási és védelmi keretét: az árvizek értékeléséről és kezeléséről szóló irányelvjavaslat[7] és a tengervédelmi stratégiáról szóló irányelvjavaslat[8].

2. EURÓPA VIZEI – EGY FENYEGETETT ERŐFORRÁS

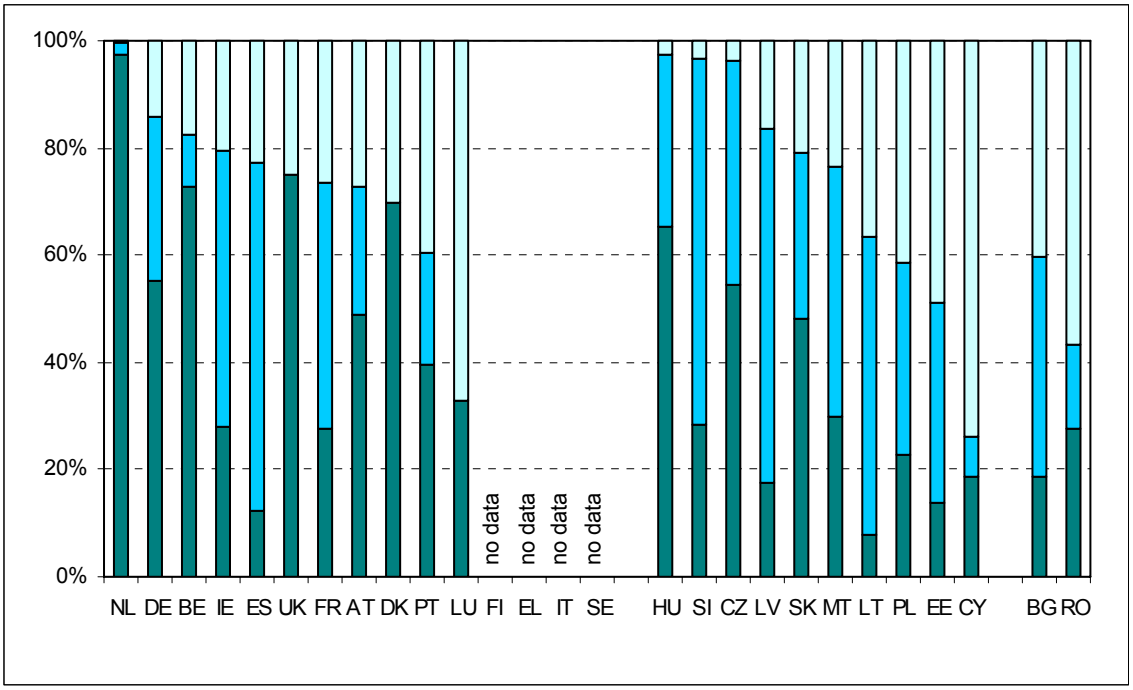
A víz-keretirányelv 5. cikke értelmében a tagállamoknak 2004 decemberéig környezetvédelmi és gazdasági elemzést kellett készíteniük többnyire meglévő információk felhasználásával. Az alábbi eredmények teljes mértékben a tagállamoknak az 5. cikkben elrendelt elemzésről szóló jelentésén alapulnak.

2.1. Az EU vizeinek állapota – a vártnál rosszabb

Az irányelv II. mellékletében meghatározott 5. cikkre vonatkozó előírások szerint a tagállamoknak az alábbi kulcsfontosságú kérdésekre kellett választ adniuk: „Milyen kockázatokkal jár, ha nem teljesülnek a víz-keretirányelv környezeti célkitűzései a jelenlegi adatok alapján?” (lásd 1. ábra). Mivel a víz-keretirányelv célkitűzéseit 2015-ig kell elérni, az eredmények a nemzeti vízvédelem területén tett erőfeszítéseknek a céltól való távolságát mutatják.

---

4 EU-szerte gondot okozó, a felszíni vizeket szennyező vegyszerek.
5 2006/118/EK irányelv (HL L 372., 2006.12.27., 19. o.)
6 2006. július 17-i javaslat (COM(2006) 397 végleges).
7 COM(2006) 15 végleges, 2006.1.18.
8 COM(2005) 505 végleges, 2005.10.24.

1. ábra: Azon felszíni víztestek aránya tagállamonként, amelyek esetében fennáll a veszély, hogy nem teljesülnek a víz-keretirányelv környezeti célkitűzései- ■ = „veszélyeztetett” , ■ = „nincs elégséges adat”, ■ = „nem veszélyeztetett” (a tagállamok jelentései alapján)[9]

A víz-keretirányelv valamennyi célkitűzésének megfelelő víztestek tényleges százaléka alacsony, egyes tagállamokban nem haladja meg az 1%-ot. Az eredmények azonban részletesebb elemzést igényelnek.

A magas veszélyeztetettségi számok egyértelműen a sűrűn lakott területekhez és régiókhoz kapcsolódnak, ahol a vízhasználat intenzív, gyakran nem fenntartható. Továbbá a víz-keretirányelv első ízben szemléli átfogóan közösségi szinten a vízgazdálkodásra ható nyomást és egyéb hatásokat, ideértve az ökoszisztémák strukturális degradációja által okozott problémákat és a biológiai paraméterekre gyakorolt hatásokat. Sok tagállam úgy nézett szembe ezzel a kihívással, hogy becsléseket végezett a „legrosszabb esetekről”, hogy felmérje a vízi ökoszisztémák egészségi állapotát és a biodiverzitással kapcsolatos mutatókat.

Továbbá az EU vízpolitikája már jóval a víz-keretirányelv előtt kiterjedt néhány fontos sürgető problémára, mint például a házi szennyvíz kibocsátás[10], a mezőgazdasági tápanyagok[11], az ipari kibocsátások[12] és a környezetbe kibocsátott veszélyes anyagok[13] okozta szennyezés. A problémák hatásainak összesített elemzése nyilvánvaló különbségeket fed fel e jogszabályok végrehajtásának szintje terén (amely egyes tagállamokban igen alacsony). Ahol az utóbbi 10–30 évben megfelelő befektetéseket végeztek, ezeket a problémákat már

9 A további részleteket lásd a SEC(2007) 362 dokumentumban.
10 91/271/EGK irányelv (HL L 135., 1991.5.30., 40. o.)
11 91/676/EGK irányelv (HL L 375., 1991.12.31., 1-8. o.)
12 96/61/EK irányelv, HL L 257., 1996.10.10., 26. o.
13 76/464/EGK irányelv (HL L 129., 1976.5.18., 23. o.) és kiegészítő irányelvei

nagyrészt megoldották. A tíz 2004-ben csatlakozott tagállam és a két 2007-ben csatlakozott tagállam (együttesen az EU-12) esetében a jelentős befektetéseket igénylő, a pontszerű szennyezőforrások ellenőrzésére vonatkozó rendeletek teljes végrehajtása átmeneti időszakokat igényel, amelyek a legtöbb esetben 2015-ig tartanak.

Települési szennyvíz által okozott szennyezés – jelenleg végrehajtás alatt (a részleteket lásd SEC(2007) 363)

Az Európai Közösség elfogadta a települési szennyvíz kezeléséről szóló 91/271/EGK irányelvet a nagyobb falvakból és városokból származó települési szennyvíz kibocsátások szabályozása érdekében. Az irányelv pontosan meghatározza, milyen jellegű kezelést kell biztosítani.

Az EU-15 területén még mindig jelentős mennyiségű szennyvizet nem kezelnek megfelelő módon a felszíni vizekbe történő kibocsátás előtt. Amint a 2003. január 1-jei állapot[14] mutatja, a tagállamok csupán az irányelv 81%-os végrehajtásáról számoltak be. A fő hiányosságok a (megfelelő) kezelés és az „érzékeny területek" kijelölése terén mutatkoznak ott, ahol szigorúbb kezelésre van szükség a tápanyagok okozta szennyezés szempontjából sebezhetőbb tavak, tengerpartok és tengerek vizeinek védelme érdekében. A Bizottság néhány esetben kifogásolja a tagállamok által jelentett végrehajtás szintjét. Ezért a Bizottság döntő peres eljárást kezdeményezett számos tagállam ellen az utóbbi években.

Az EU jelentős mennyiségű közösségi pénzeszközt (főleg a Kohéziós Alapot) fordított szennyvíztisztító berendezések társfinanszírozására a tagállamokban. Például 9 milliárd eurót osztottak ki négy EU-15 tagállam számára és 5,6 milliárdot az EU-10 számára a 2000–2006 közötti időszakban. Az új EU-12 tagállamoknak a becslések szerint hozzávetőlegesen 35 milliárd euróra lesz szükségük a következő 10 év során ahhoz, hogy az irányelvnek megfeleljenek.

Mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezés – jelenleg végrehajtás alatt (a részleteket lásd SEC(2007)120 végleges)

A mezőgazdasági eredetű diffúz szennyezés súlyos fenyegetést jelent az EU vizeire. A nitrát irányelv végrehajtásáról szóló harmadik jelentés is alátámasztja, hogy a mezőgazdaság jelentős mértékben hozzájárul a felszín alatti vizek és a felszíni vizek szennyezéséhez és az eutrofizációhoz. Az utóbbi években előrehaladás történt az irányelv végrehajtásában, bár a végrehajtás még mindig nem teljes, és további munkát igényel. A nitrátok által sebezhető területek kijelölését – amelyek 1999-ben az EU-15 területének 35,5 %-át jelentették, majd 2003-ra a terület 44 %-ára növekedtek – teljessé kell tenni, különösen a dél-európai tagállamokban. A cselekvési programokat fejleszteni kell az intézkedések minősége és a teljessége tekintetében, ideértve a megerősített cselekvések elfogadását, amennyiben nyilvánvaló, hogy az irányelv célkitűzéseit nem érik el.

[14] Csak 2003. január 1-jéig állnak rendelkezésre adatok. A 91/271/EGK irányelv végrehajtása helyzetének közzétételét az összes EU-27 tagállamra vonatkozóan 2008-ra tervezik.

2.2. Nyomást jelentő hatások és hajtóerők – a nem fenntartható vízhasználat következményei

A legjelentősebb és legelterjedtebb nyomást jelentő hatások a diffúz szennyezés, az ökoszisztémák fizikai degradációja (a fizikai jellemzők módosulása) és különösképpen Dél-Európában a vízforrások túlzott kiaknázása. Néhány EU-15 tagállamban és nagyobb általánosságban az EU-12 tagállamok területén a pontszerű szennyezőforrásokból származó szennyezés szintén jelentős probléma. E sürgető jelenségek hátterében főleg az ipar, a háztartások, a mezőgazdaság, a hajózás, a vízenergia, az árvízvédelem és a városfejlesztés áll hajtóerőként.

A környezetvédelmi költségek eddigi internalizálásának hiánya további oka lehet annak, hogy a vízhasználat eddig miért nem volt fenntartható. A víz-keretirányelv azonban bevezet egy olyan rendszert, amely szerint a környezetvédelmi és készletgazdálkodási költségeket figyelembe kell venni a különböző felhasználási módoknak a vízszolgáltatás költségmegtérüléséhez való hozzájárulásának meghatározásakor.

3. A TAGÁLLAMOK TELJESÍTMÉNYE – MÉG VAN HELYE A FEJLŐDÉSNEK

A Bizottság főleg négy szempontból mérte fel a tagállamok jelentéseit: A jogszabályok átültetésének megfelelősége, a 3. cikknek való megfelelés, az 5. cikknek való megfelelés és az általános jelentéstétel szerinti teljesítmény. Ez utóbbi három kérdés tekintetében az eredményeket egy ábrán mutatják be, amelyek a tagállamok relatív teljesítményét mutatják egy egyszerű pontozási rendszer alapján. A módszertant, a részletesebb eredményeket és azok értelmezését a Bizottság szolgálatainak kísérő munkadokumentuma[15] mutatja be.

3.1. A jogszabályok átültetése – Negatív kép

Kevés EU-15 tagállam ültette át a víz-keretirányelvet nemzeti jogszabályaiba a kívánt határidőre, vagyis 2003. decemberére. A Bizottság tizenegy jogsértéses esetet indított el, a Bíróság pedig öt tagállamot ítélt el[16] amiatt, hogy nem számoltak be a víz-keretirányelv átültetéséről. Ezenkívül a Bíróság számos átültetéssel kapcsolatos kérdést tisztázott[17]. Az EU-12 számára a nemzeti jogszabályokról való beszámolás határideje a csatlakozás napja volt, amelyet mindegyik tagállam be is tartott.

A jogszabályok átültetésének minősége gyenge. Előzetes becslés alapján a Bizottság megállapította, hogy a 4., a 9. illetve a 14. cikk tekintetében 19 tagállam mutat súlyos hiányosságokat. A többi tagállam nagy része nem ültette át a víz-keretirányelvet teljes egészében. A Bizottság elsődleges jelentőséget tulajdonít e negatív megállapítások orvoslásának.

---

15 SEC (2007) 362.

16 Belgium (C-33/05), Luxemburg (C-32/05), Németország (C-67/05), Olaszország (C-85/05) és Portugália (C-118/05)

17 C-32/05. sz. ügy: Bizottság kontra Luxembourg – (2006. november 30-i ítélet). Ez az egyetlen olyan ügy, amely még nem zárult le.

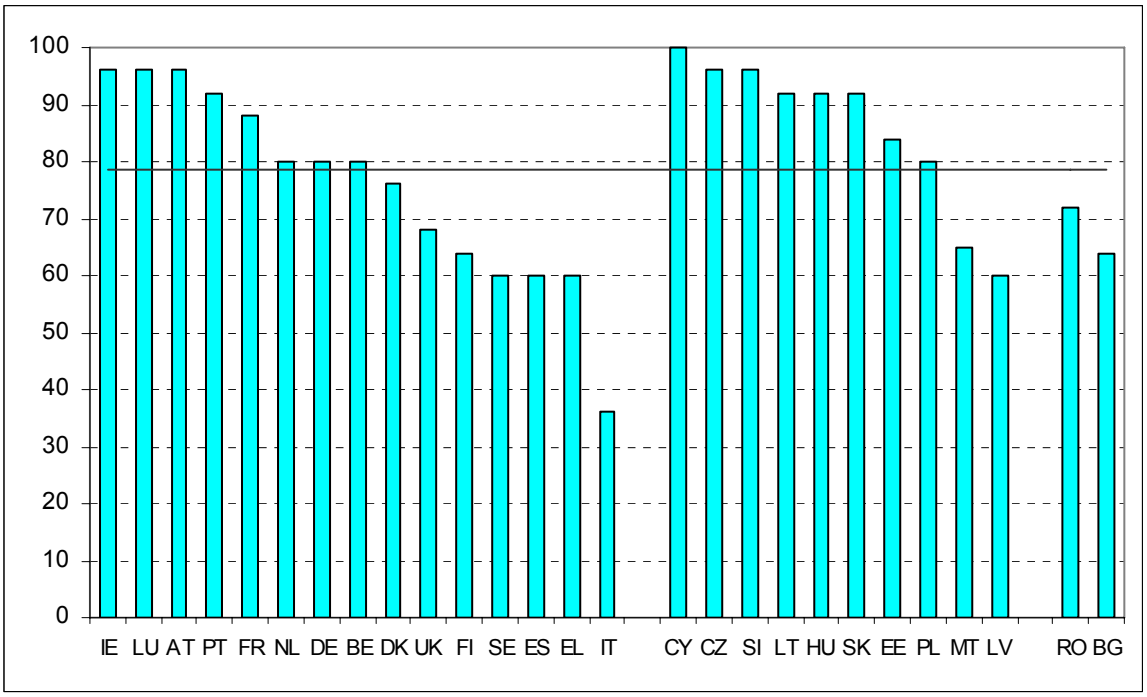
3.2. Igazgatási megállapodások (3. cikk) – biztató kezdet

Az átültetést követően a következő fontos lépés a vízgyűjtő kerületek meghatározása és a illetékes hatóságok kijelölése volt (a 3. cikknek megfelelően). A legtöbb tagállam időben jelentést tett a Bizottságnak. A Bizottság kilenc jogsértéses eljárást indított jelentés késése miatt, amelyek közül mostanra egy kivételével mindegyik sikeresen megoldódott.

Bár úgy tűnik, hogy a legtöbb igazgatási megállapodás alkalmas a megfelelő végrehajtás biztosítására, a tényleges teljesítmény a gyakorlatban csak az elkövetkező évek folyamán válik majd nyilvánvalóvá. Sokszor nem világos azonban, hogy a tagállamokon belül hogyan működnek a különböző hatóságok közötti koordinációs megállapodások.

A 2. ábra mutatja a tagállamok általános teljesítményét a vízgyűjtő területek és az illetékes hatóságok meghatározásában.

A legtöbb tagállam, amely valamely nemzetközi vízgyűjtő kerület részét képezi, megkötötte a szükséges egyezményeket és koordinációs megállapodásokat. Néhány esetben azonban ez a folyamat még mindig zajlik, vagy megvan a nemzetközi koordinációs megállapodások fejlesztésének világos köre. A Bizottság szolgálatainak munkadokumentumában további következtetések találhatók a 3. cikk szerinti jelentések felmérésére vonatkozóan.

2. ábra: Teljesítménymutató tagállamonként a közigazgatási berendezkedés végrehajtására vonatkozóan – víz-keretirányelv 3. cikk – ideértve az EU-27 átlagát (a tagállamok jelentései alapján)[18]

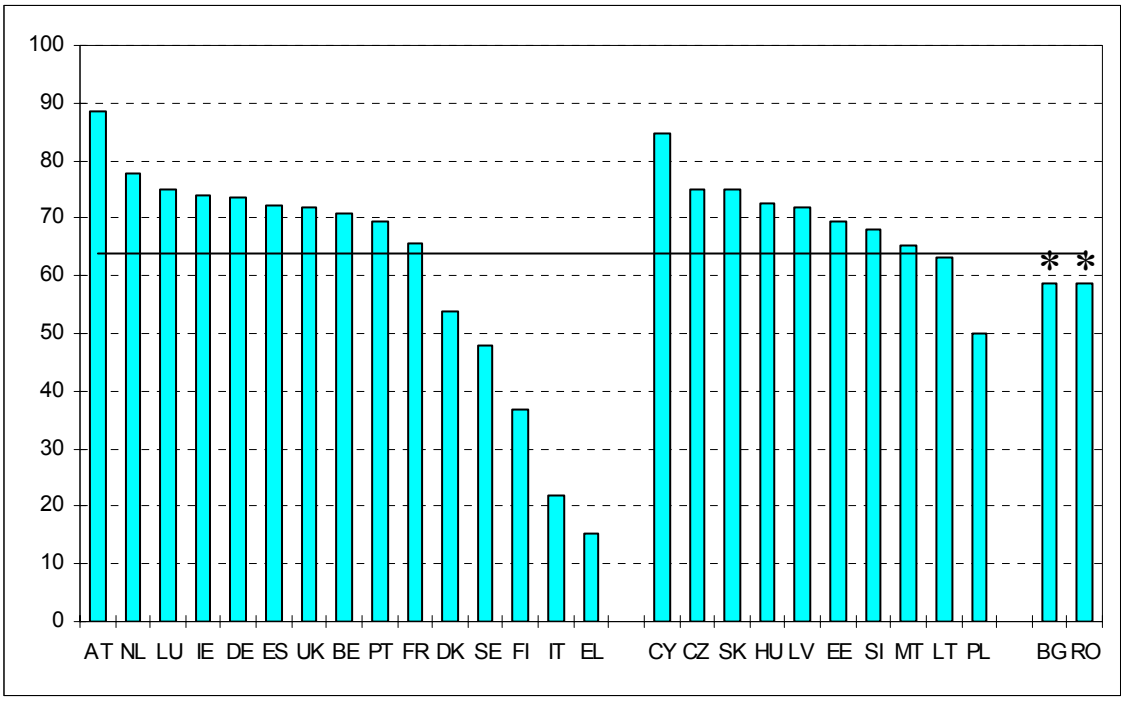
[18] A további részleteket a számokat és értelmezésüket illetően lásd SEC(2007) 362 dokumentumban.

3.3. Környezetvédelmi és gazdasági elemzés (5. cikk) – nagymértékű sokszínűség és néhány fő hiányosság

Az első víz-keretirányelv elemzés az emberi tevékenységek valamennyi hatásának átfogó környezetvédelmi felmérését tartalmazza, valamint a vízhasználat és a költségmegtérülés szintjeinek gazdasági elemzését. A legtöbb tagállam időben benyújtotta jelentését. A Bizottság két tagállam ellen folytat jogsértéses eljárást, amelyek csak az első (hiányos) jelentést nyújtották be jelentős késéssel.

Általában a legtöbb tagállam jelentős erőfeszítést tett az első elemzés érdekében, és olyan adatbázist hoztak létre, amely korábban nem létezett az EU szintjén. A jelentések minősége és részletessége azonban jelentős mértékben változó.

A 3. ábra mutatja a tagállamok általános teljesítményét. Számos tagállam jó és kielégítő jelentést készített. Minden esetben pótolni kell azonban a hiányzó adatokat, hogy szilárd alapokat biztosítsanak a 2009-es vízgyűjtő-gazdálkodási tervekhez. Néhány jelentés nyilvánvalóan nem teljesíti az irányelv minimális követelményeit. A fő elégtelenség a gazdasági elemzés terén mutatkozik. Ez különösen a vízszolgáltatás és felhasználás megfelelő azonosítására és a költségmegtérülés szintjének felmérésére vonatkozik. Ezeket a megállapításokat részletesebben a Bizottság szolgálatainak munkadokumentumában fejtik ki.

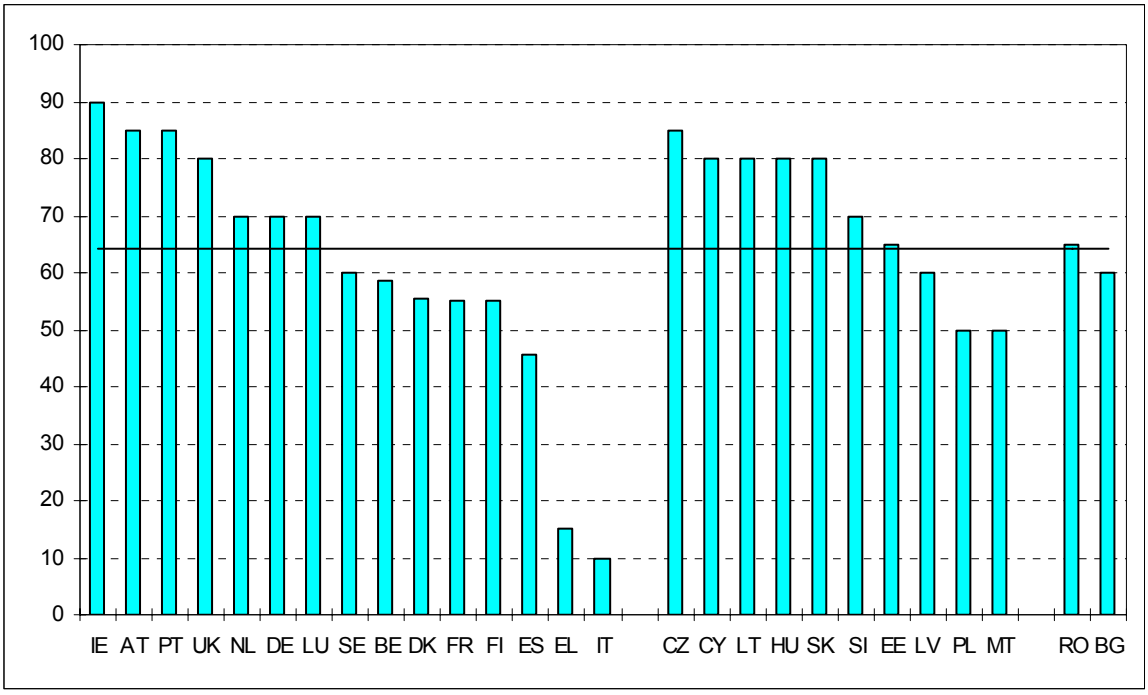
*3. ábra Teljesítménymutató tagállamonként a környezetvédelmi és gazdasági elemzés végrehajtására vonatkozóan – víz-keretirányelv 5. cikk – ideértve az EU-27 átlagát (a tagállamok jelentései alapján). *A Bulgáriára és Romániára vonatkozó pontszámok előzetes becsléseken alapulnak.*[18]

3.4. Jelentéstétel teljesítése – néhány elszalasztott lehetőség

A jelentések minősége mellett egy másik fontos mutató a jelentéstétel általános teljesítése. A víz-keretirányelv hosszú távon jelentős lehetőségeket kínál a közigazgatás korszerűsítésére és

a költségek csökkentésére. Időközben a jelentések világosságának és teljességének fejlesztése megkönnyíti az eredmények közlését a nyilvánosság számára.

A jelentéstételi teljesítményre vonatkozó első jelzések arra vonatkoznak, hogy a jelentést időben benyújtották-e, illetve hogy világos és teljes volt-e. A 4. ábra áttekintést nyújt, és megadja a tagállamok átlag pontszámait a 3. és az 5. cikkben meghatározott jelentéstételi követelményeknek való megfelelésre vonatkozóan.

4. ábra Mutató tagállamonként a jelentéstétel teljesítésére és az EU-27 átlagára vonatkozóan (a tagállamok jelentései alapján).[18]

4. AJÁNLÁSOK A TAGÁLLAMOK RÉSZÉRE – A VÉGREHAJTÁS HATÁRIDEJE 2009-IG

A tagállamoknak 2009 végéig kell befejezniük az első vízgyűjtő-gazdálkodási terveket, és 2010-ig létre kell hozniuk egy vízárakra vonatkozó politikát. Az eddigi végrehajtással kapcsolatos tapasztalatok alapján még bőven van idő a helyzet javítására és az adatokkal kapcsolatos hiányosságok pótlására. Továbbá a gazdálkodási tervek készítésekor a közönség tájékoztatására és a közönséggel való konzultálásra vonatkozó kötelezettség több átláthatóságot és indoklást igényel abban a tekintetben, hogy mely intézkedések szükségesek és költséghatékonyak, és mely mentességek igazolhatók.

A Bizottság ezért arra ösztönzi a tagállamokat, hogy különösen az alábbi három területre összpontosítsanak:

a) **A jelenlegi hiányosságok pótlása** E cél elérése érdekében a tagállamokat az alábbiakra ösztönzik:

- egyéb vonatkozó EU-jogszabályok teljes végrehajtása, különösen a városi szennyvízre és a nitrátokra vonatkozóan;

- az irányelv által megkövetelt valamennyi gazdasági eszköz létrehozása (árképzés, a vízszolgáltatás, a környezetvédelem és a készletgazdálkodás költségmegtérülése, valamint a „szennyező fizet” elv). E gazdasági eszközök teljes kiaknázása hozzájárul a valóban fenntartható vízgazdálkodáshoz;

- átfogó nemzeti ökológiai és osztályozási rendszer létrehozása az irányelv végrehajtásának alapjaként és az irányelvben megfogalmazott „jó ökológiai állapot” célkitűzés megvalósítása; A jelenlegi interkalibrációs gyakorlat hiányosságait a lehető legrövidebb időn belül orvosolni kell. Kizárólag a teljes, erőteljes és megbízható ökológiai felmérés ébreszt hitet a víz-keretirányelvben és biztosítja annak hitelességét;

- néhány kulcsfontosságú kérdés módszertanának és megközelítésének fejlesztése (mint például az erőteljesen módosult víztestek, a kockázatok felmérési kritériumainak kijelölése, illetve a felszín alatti vizek mennyiségi státuszának megállapítása) és a tagállamok összehasonlíthatóságának fokozása, különösen a nemzetközi vízgyűjtők területén;

- Az 5. cikk szerinti elemzés meglévő adatai hiányosságainak és elégtelenségeinek jelentős mértékű csökkentése a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek előkészítésének részeként.

b) **A fenntartható vízgazdálkodás egyesítése egyéb politikai területekkel**. E cél elérése érdekében a tagállamokat az alábbiakra ösztönzik:

- annak biztosítása, hogy az infrastruktúra és a fenntartható humán fejlesztési projektek, amelyek a vízi környezet állapotromlásához vezethetnek, megfelelő környezetvédelmi hatásvizsgálaton menjenek át. Ennek érdekében elengedhetetlen a 4.7 cikk teljes átültetése, valamint megfelelő, átlátszó és összehangolt alkalmazása;

- a megfelelő finanszírozás elosztásának biztosítása. E célkitűzés elérése érdekében fontos, hogy a nemzeti pénzeszközöket és az EU finanszírozási eszközöket, például a közös agrárpolitika és a kohéziós politika nyújtotta lehetőségeket a lehető legjobban kihasználják. E pénzeszközökből a vizek fejlesztésére szánt nemzeti juttatások eddig nem voltak elegendőek ahhoz, hogy fedezzék a víz-keretirányelv által előírt környezetvédelmi elemzés megállapításai által azonosított összes szükségletet.

c) **A nyilvánosság részvételének a lehető legjobb kihasználása**.

- A nyilvánosság részvételét lehetőségnek kell tekinteni. Az önkéntes jelentéstétel és az európai víz-információs rendszer munkálatai segítenek a nyilvánosság átlátható módon történő tájékoztatásában.

5. A BIZOTTSÁG INTÉZKEDÉSEI – HOSSZAN TARTÓ PARTNERSÉGET KÍNÁLNAK

E becslések és ajánlások nyilvánvalóvá teszik, hogy a tagállamok még mindig igényes és nagy kihívást jelentő feladat előtt állnak, amennyiben sikeresen végre kívánják hajtani a víz-keretirányelvet. A Bizottság tisztában van azzal, hogy fontos szerepet játszik. Ezért a

Bizottság a következő cselekvéseket tervezi, amelyek összhangban állnak a víz-keretirányelvvel, és bizonyos esetekben kiterjedt céllal rendelkeznek.

1. cselekvés: A tagállamokkal fennálló partnerség megújítása

A Bizottság kötelezettséget vállal a sikeres együttműködés folytatására a közös végrehajtási stratégiája alapján. Ez a közös munkaprogram[19] a tagállamokkal és egyéb országokkal együtt, valamint az érdekelt felek és a nem kormányzati szervezetek bevonása előmozdítja az egyes kulcsfontosságú kérdésekre vonatkozó egységes értelmezést, a legjobb eljárást és az információcserét. A Bizottság meg van győződve arról, hogy ez a megközelítés már jobb eredményeket hozott, mint a végrehajtás formalisztikusabb megközelítése. Amennyiben azonban nyilvánvalóvá válik, hogy a megközelítés valószínűleg meghiúsul, a Bizottság habozás nélkül alkalmazni fogja a Szerződés alapján őt megillető jogköröket.

Ez a támogatás a 4. pont a) bekezdésében leírt jelenlegi elégtelenségekre összpontosít, különösen a gazdasági eszközökre. A Bizottság különleges erőfeszítéseket tesz az „ökológiai állapot" felmérésének javítása érdekében. 2005-ben a Bizottság közzétette az interkalibrációs helyek hálózatát[20]. Jelenleg határozatot készít az interkalibráció eredményeire vonatkozóan, 2007 vége előtti elfogadásra, amely határozat viszonyítási eszközt jelent majd minden tagállam számára abban a tekintetben, hogy mit jelent a „jó ökológiai állapot". Azután a Bizottság tovább tevékenykedik a vízi biodiverzitás ökológiai felmérése átfogó keretének megteremtése érdekében.

Ezenkívül a Bizottság továbbra is segíti az EU-12 tagállamokat az EU vízpolitika végrehajtásában, és továbbra is részt vesz a nemzetközi folyóvizekre vonatkozó egyezményekben.

2. cselekvés: Az egyéb EU-politikákba történő beépítés biztosítása

Már jelentős előrehaladás történt a vízpolitikának az EU egyéb politikái, különösen a mezőgazdaság, az energia, a közlekedés, a kutatás, a külkapcsolatok és a regionális fejlesztés területébe történő beillesztése terén. A különböző illetékes hatóságoknak az EU és a tagállamok szintjén, valamennyi illetékes érdekelt fél és nem kormányzati szervezet bevonásával folytatott közös és nyílt tárgyalásai értékes eredményekhez és következtetésekhez vezettek[21].

A Bizottság kötelezettséget vállal vezetői szerepének folytatására ezen a területen, tovább kutatva a vízzel kapcsolatos megfontolásoknak egyéb EU-politikákba és jogszabályokba történő beépítése erősítésének módjait. A cél az, hogy egyéb politikai területek is még hatékonyabban hozzájáruljanak a vízi környezet védelméhez és a víz-keretirányelv, az árvízkockázat-kezelési irányelv és egyéb vízzel kapcsolatos közösségi jogszabályok célkitűzéseinek megvalósításához.

---

19 Lásd az új munkaprogramot: http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/strategy4.pdf.

20 A Bizottság 2005. augusztus 17-i 2005/646/EK határozata (HL L 243., 2005.9.19., 1. o.).

21 Néhány jelentős eredmény felsorolása a SEC(2007) 362 mellékletében.

Amint az EU vízügyi igazgatói[22] a mezőgazdaság tekintetében a közelmúltban megállapították, a közös agrárpolitika soron következő tárgyalásain lehetőség kínálkozik a víz- és a mezőgazdasági politika további integrálására. A kohéziós politika terén a Bizottság további erőfeszítéseket tesz annak biztosítása érdekében, hogy a Kohéziós Alapból származó támogatás összeegyeztethető legyen a vízpolitikával[23]. A közlekedési (hajózási) és energia- (vízenergia-) politikákat továbbra is olyan módon hajtják végre, hogy csökkentsék a vízi környezetre gyakorolt negatív hatásokat. Továbbá a kutatásra vonatkozó hetedik keretprogram végrehajtásakor továbbra is a vizekre kell összpontosítani. Végezetül az egyéb környezetvédelmi jogszabályok, mint például a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló irányelv és az élőhelyekről szóló irányelv soron következő felülvizsgálata tovább erősítheti azok hozzájárulását a víz-keretirányelv célkitűzéseinek megvalósításához. A Bizottság folytatja a vízgazdálkodás fejlesztésének ösztönzését az érintett EU-n kívüli országokban.

3. cselekvés: A gazdasági eszközök alkalmazásának elősegítése

A Bizottság elsődlegessé teszi a gazdasági eszközök alkalmazását a végrehajtás keretében, és ösztönzi a további legjobb eljárásokra vonatkozó információcserét a tagállamokkal és a tagállamok között, ideértve a meglévő iránymutató dokumentumok fokozottabb használatát is. Továbbá a Bizottság a vízüzemeltetők közötti teljesítményértékelés előmozdítását is megvizsgálja. Feltáró tanulmányt készít a víz-keretirányelv végrehajtásának költségeiről és előnyeiről, és elősegíti az EU-szinten összehangolt módszerek és eszközök fejlesztését például kutatási projektek[24] alkalmazása által.

4. cselekvés: A klímaváltozás kezelése a vízgazdálkodás eszközével

A klímaváltozás, ideértve a fokozott árvizek és aszályok hatásait is, növelhetik annak kockázatát, hogy a víz-keretirányelv célkitűzései nem valósulnak meg. Az árvizekről szóló irányelvre vonatkozó javaslat részben a szélsőséges jelenségek megnövekedett kockázatára irányul. A vízkészletek szűkösségére és az aszályokra vonatkozó alapos elemzés részét képezi majd a 2007 közepére tervezett közleménynek.

Az Európai Éghajlatváltozási Programban és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásról szóló tervezett zöld könyvben szereplő enyhítő és adaptációs politikák mellett a Bizottság támogatja a klímaváltozás vízgyűjtő-gazdálkodási tervekbe történő felvétele meglévő lehetőségeinek teljes kihasználását, és ösztönzi a klímaváltozás, az enyhítési és alkalmazkodási stratégiák további bevonását az EU vízpolitikájának végrehajtásába.

---

22 Lásd az európai vízügyi igazgatók által a közelmúltban elfogadott és a Környezetvédelmi Tanács által megvitatott Mezőgazdasági Nyilatkozatot (16650/06 ENV 698 AGRI 402), 2006. december http://forum.europa.eu.int/Public/irc/env/wfd/library.

23 Lásd még http://ec.europa.eu/environment/integration/pdf/final_handbook.pdf.

24 Az egyik példa a jelenlegi FP6 AQUAMONEY projekt (http://www.aquamoney.org).

5. cselekvés: Egy igényes európai víz-információs rendszer (WISE)[25] kialakítása

A Bizottság és az Európai Környezetvédelmi Ügynökség kötelezettséget vállal a WISE 2010-ig történő kifejlesztésére. A WISE az európai vízpolitikával kapcsolatos információk összegyűjtésének és terjesztésének korszerűsítésére és gördülékenyebbé tételére irányuló szélesebb körű erőfeszítések középpontjaként szolgál majd. Szerves részét képezi olyan tágabb körű kezdeményezéseknek, mint a közös környezeti információs rendszer (SEIS) és az INSPIRE.

6. KÖVETKEZTETÉSEK

A tagállamoknak a víz-keretirányelv szerinti kezdeti kötelezettségekre vonatkozó jelentései bíztató eredményeket mutatnak, bár néhány területen súlyos hiányosságok mutatkoznak. Még van idő a hiányok pótlására 2010-ig, amikor az első vízgyűjtő-gazdálkodási terveket el kell fogadni.

A víz-keretirányelv végrehajtásának legnagyobb hiányossága ezidáig a gyenge minőségű átültetés és a gazdasági elemzés hiánya. Míg sok esetben fokozni kell a nemzetközi együttműködést, néhány régióban, mint például a Duna vidékén jelentős javulásokat figyeltek meg.

További előrehaladásra van szükség olyan területeken, mint a vízpolitika egyéb politikákba történő beépítése és a klímaváltozás hatásainak felmérése a vízkörforgásban – ideértve az árvizeket és az aszályokat, a hosszú távú vízigényt és vízellátást – annak érdekében, hogy EU-szerte hatékonyan megvalósítsák a hosszú távú vízgazdálkodást.

A Bizottság kötelezettséget vállal arra, hogy a közös végrehajtási stratégia alapján megújítja partneri kapcsolatát a tagállamokkal annak érdekében, hogy az előttük álló kihívások némelyikével együtt szembesüljenek. Az egyik fontos elem az európai víz-információs rendszer kialakítása.

Végezetül ez a víz-keretirányelv végrehajtásáról szóló első jelentés azt mutatja, hogy jelentős lépéseket tettünk „a fenntartható vízgazdálkodás irányában az Európai Unióban”. A még tárgyalás alatt álló vízzel kapcsolatos irányelvekkel együtt a víz-keretirányelv biztosítja az összes szükséges eszközt ahhoz, hogy a következő évek során az EU-ban megvalósuljon a valóban fenntartható vízgazdálkodás. A tagállamok előtt azonban még mindig hosszú, kihívásokkal teli út áll ahhoz, hogy ezen eszközöket a lehető legjobb módon végrehajtsák. A tagállamoknak jelentős erőfeszítéseket kell tenni ennek elérése érdekében.

[25] http://water.europa.eu